

# Trpljenje mladega Wertherja

## Življenjepis avtorja:

**Johann Wolfgang Goethe** je nemški pesnik, pisatelj, dramatik, kritik in teoretik. Rodil se je 28. avgusta 1749 v Frankfurtu, bogati in vplivni družini cesarskega svetnika. Ko je bil še majhen mu je umrl oče in tako je ostal sam z materjo. Študiral je pravo na univerzah v Leipzigu in Strasbourgu, a se je že v študentski letih posvečal predvsem književnosti. Leta 1775 ga je vojvoda Karel Avgust povabil v Weimar in tam je Goethe poslej opravljal pomembne službe na dvoru, bil je tudi direktor gledališča, hkrati pa je bil zraven tudi zelo plodovit književni ustvarjalec. V Weimaru je Goethe našel tudi svojo življenjsko sopotnico, Christiano Vulpius, s katero se je poročil po 18 letih skupnega življenja (1806). Z njo je imel tudi sina Avgusta. V svojem življenju je veliko potoval po Nemčiji in Evropi, zelo pa ga je privlačila tudi Italija. Umrl je 22. marca 1832. Bil je eden najbolj pomembnih nemških klasikov in obenem tudi eden najpomembnejših evropskih književnikov. Na njegovo delo so imele močan vpliv njegove številne ljubezenske zveze (imel naj bi kar več kot 30 različnih deklet). Napisal je kar nekaj dram, med najbolj znanimi pa sta Egmond in Faust.

## Obdobje:

Spada v obdobje predromantike (konec 18. st, prva polovica 19. st). Pomembna so čustva, njihova moč, strasti in razpoloženja. Pojem romantika izhaja iz besede roman, ker naj bi romantiki pisali tako kot v srednjeveških romanih, tj. fantastično, pustolovsko, pravljico, sanjsko, največjo vlogo imajo čustva, prevlada osebna izpoved in subjektivistična pripoved, čustva se razvijajo v sentimentalizem (pretirana čustva), ki najbolj pride do izraza v Nemčiji. Odkriva pesimistično stran življenja, minevanje, smrt. Zanima se za posameznika in njegov notranji svet. Temeljna romantična ideja je razkol med stvarnostjo in ideali. Ima tri zvrsti: liriko, epiko in dramatiko.

V knjigi zasledimo sledi predromantike, pri Wertherjevi ljubezni do Lotte. Ona je njegov ideal, ki pa je zanj nedosegljiv. Ona naj bi ga rešila tega bednega življenja, vendar se na koncu zgodi ravno obratno, saj se Werther zaradi nje ubije.

Ko je prišel Werther je zelo porasel tudi procent samomorov. Ponekod so ga tudi prepovedali, vendar je knjiga zato za ljudi postala še bolj privlačna. V Nemčiji je že leto po izdaji izšla parodija Veselje mladega Wertherja.

## **Kratka vsebina:**

Mladi Werther se je preselil k teti, da bi uredil zadeve okoli materine dediščine. Ljudje so ga takoj vzljubili in ga zelo spoštovali. Še posebej radi so ga imeli otroci. Veliko se je sprehajal po gozdovih, travnikih in hribih, saj mu je narava dajala neko pribežališče pred realnim svetom. Že po nekaj tednih je bil povabljen na zabavo. Najel je kočijo in se s svojo spremljevalko odpravil na zabavo v Wahlheim. Tam je spoznal hčerko knezovega oskrbnika Lotte in se takoj zaljubi vanjo. Kljub temu, da sta se z Wertherjem zelo ujela, je Lotte že imela zaročenca Alberta, ki ga je zelo ljubila in spoštovala. Ko se je Albert vrnil s študija sta se z Wertherjem spoprijateljila. Werther se vseeno ni mogel ločiti od Lotte, zato jo je vsak dan obiskoval in ji prebiral knjige. Na koncu je le uvidel, da Lotte nikoli ne bo njegova zato je odšel brez slovesa in vstopil v državno službo. Tam je nekaj časa tudi služboval vendar ga je vedno bolj vlekel k Lotte, zato se je odločil, da se bo vrnil. Vsi so se ga razveselili, še posebej Lotte, saj je vedela, da jo Werther ljubi. Nad njegovo vrnitvijo pa ni bil preveč navdušen Albert, saj se je bal obrekovanja meščanov. Teden dni pred božičem, ga je Lotte povabila na večerjo, vendar ga je prosila naj do takrat ne hodi več k njej. Werther je bil prizadet in čeprav se je poskušal držati dogovora, ni zdržal. Tako je odšel k Lotte in ji izpovedal svojo ljubezen, vendar ga je ta zavrnila. Werther je odšel domov in se zamislil nad svojim življenjem. Poslal je pismo Albertu, češ, da odhaja na pot in nujno rabi pištolo. Tako mu jo je dostavil Albertov sluga. Še preden pa si je vzel življenje, je napisal poslovilno pismo Lotte. Pok so slišali sosede in služabnika, ki pa sta takoj prihitela na pomoč, vendar je bilo prepozno. Pokopali so ga na najbolj samotnem delu pokopališča, na njegovo željo.

## **Jezik, slog pisanja...:**

Pisatelj je pisal v 1. osebi, kot da bi govoril o sebi. Kraj dogajanja je podeželje. Zgradba besedila je sintetična (pretirano čustvovanje), saj je tako še poudaril svojo ljubezen do Lotte. Dogajanje je subjektivno in usmerjeno v junakova čustva. Nastal je pod vplivom Rousseaujevih idej in svetoboljša, to je žalosti, ki jo občuti človek zaradi nesoglasja med idealom, ki si ga je ustvaril o svetu in med realnostjo.

## **Oblika, zgradba teksta...:**

Oblika romana je pisemski roman, drugače pa je bil to prvi novodobni nemški roman. To obliko je uporabil, ker je z njo najlažje izraziti tako močna čustva (ta oblika je bila v tistih časih zelo pogosta). Roman je sestavljen iz dveh delov (dejanje pa se razpenja med 4. majem 1771-23. decembrom 1772). V knjigi opazimo veliko vzklikov in metafor. Celotna knjiga pa je sestavljena iz pisem, ki jih je Werther pisal Wilhelmu. Knjigo so prevedli tudi v številne druge jezike. Tematika je socialna, motivi pa so iz vsakdanjega življenja.

## **Opis glavnih oseb:**

**Werther-** je mlad mož, ki se je preselil k teti v Wahlheim, da bi uredil zadeve okoli materine dediščine, tam pa je srečal Lotte, v katero se je zaljubil že na prvi pogled. Na žalost pa je ni mogel dobiti, kajti Lotte je bila že zaročena z Albertom. To je bil tudi razlog da Werther ni maral, vendar sta se na koncu spoprijateljila. Werther je imel zdelo rad naravo, otroke (ki so se mu vedno prikupili), tudi revežem je vedno dal nekaj denarja, zelo hitro se je navezal na ljudi bil je zelo čustven, pameten, občutljiv, ..Na koncu je izgubil v boju z nenehnim zatiranjem svojih čustev in naredil samomor.

**Lotte-**spoznala ga je že ko je bila zaročena z Albertom (če bi ga spoznala prej, bi se zgodba iztekla drugače). Z Wertherjem sta se zelo ujela, še posebno zato ker sta si bila zelo podobna. Bila je zelo dobrega srca (mati ji je umrla, ko je bila še zelo mlada, zato je morala skrbeti za svoje brate in sestre).

**Wilhelm-**v knjigi dobimo občutek, kot da je on edini, ki Wertherja resnično razume. Bil je njegov dopisovalec, čeprav v knjigi ni njegovih pisem. Wertherju je bil v veliko oporo, vendar je bil veliko bolj realističen od njega (velikokrat mu je npr. predlagal naj ne obiskuje več Lotte)

## **Literarna zvrst in značilnosti:**

Epika je poudarjala lirične sestavine romana in nastane t.i. sentimentalni roman. Najpomembnejši so Goethejeva Trpljenje mladega Wertherja in Učna leta Wilhelma Mustra ter J.J. Rousseaujev roman Nova Eloiza.

## **Moje mnenje:**

Knjiga se mi zdi zanimiva, vendar zelo težko razumem Goethejev pogled na svet. Na trenutke postane tudi zelo dolgočasna. Zdi se mi, da je Werther preveč hitro obupal nad življenjem in se preveč ukvarjal z samo idejo smisla življenja. Iz tega pa se lahko naučimo, da se moramo, če imamo problem, z njim spoprijeti, ne pa zbežati. Vendar je po mojem mnenju ta knjiga prav zato pritegnila toliko ljudi. Bila je nekaj novega, nekaj česar še niso brali. Mladi so celo posnemali način oblačenja ter vedenje.

**Bistvo, sporočilo knjige:**

Roman je zgodba o tipu človeka, ki živi v sporu z družbo in samim seboj. Najprej mu vse predstavlja narava, vendar se to v hipu spremeni, ko spozna Lotte. Ker pa je ne more dobit, si vzame življenje. Werther išče smisel življenja, a se že vnaprej zaveda, da gre za izgubljeno bitko. Vsak trenutke hoče narediti neminljive. Na koncu ugotovi, da nima smisla živeti, saj bo, ko bo mrtev, tako ali tako vseeno, da je sploh živel. Preveč se ukvarja z življenjskimi vprašanji, namesto da bi samo živel življenje, ki bi potem že samo dobilo smisel. Ker ne razume samega sebe, se mu zdi da drugim ljudem samo škoduje in da jim je odveč. Zato se rajši "umakne" iz tega sveta, da bi njegova duša ostala pri Lottini in ju nič več nebi moglo ločiti, saj bo tako po njegovem mnenju vsaj enkrat srečen.